

CONSIGNES PER AL PROFESSORAT DURANT UNA EMERGÈNCIA

Les principals consignes que han de rebre el professorat en una evacuació del centre seran:

1. Per la Direcció del Centre es designarà un **coordinador general** que assumisca la responsabilitat total del simulacre i coordine totes les operacions del mateix. Igualment, es designarà un coordinador suplent.
2. Es designarà per cada planta coordinador que serà el professor de guàrdia assignat en eixa hora. La responsabilitat del **coordinador de planta** serà la de dur a terme el desallotjament ordenat de la dita planta, així com de controlar el temps d'evacuació total de la mateixa i el nombre d'alumnes desallotjats.
3. Amb anterioritat suficient al dia del simulacre, tots els Professors es reuniran amb el coordinador general i els de planta, a fi d'elaborar el pla a seguir, d'acord amb les característiques arquitectòniques de cada edifici, i preveure totes les incidències de l'operació, planificar els fluxos d'eixida, determinar els punts crítics de l'edifici, les zones exteriors de concentració d'alumnes i les eixides que es vagen a utilitzar i quina d'elles es considerarà bloquejada als efectes d'este exercici.
4. En cas que els alumnes evacuats hagen d'eixir del recinte escolar i ocupar zones alienes al Centre, es prendran precaucions oportunes quant al tràfic, per a la qual cosa, si fóra necessari, ha d'advertir-se a les autoritats o particulars, si és el cas, que corresponga.
5. Així també es designarà una persona per cada eixida i una altra situada en l'exterior de l'edifici, que controlarà el temps total d'evacuació del mateix.
6. Cada Professor es responsabilitzarà de controlar els moviments dels alumnes a càrrec seu, d'acord amb les instruccions rebudes del coordinador general i dels de planta.
7. Cada Professor, en la seua aula, organitzarà l'estratègia del seu grup i designarà els alumnes més responsables per a realitzar funcions concretes com tancar finestres, comptar els alumnes, controlar que no porten objectes personals, etc. Amb això es pretén donar als alumnes major participació en estos exercicis.
8. Quan hagen desallotjat tots els alumnes, cada Professor comprovarà que les aules i recintes que té assignats queden buits, deixarà les portes i finestres tancades i comprovarà que cap alumne quede en els serveis i locals annexos.
9. Es designarà una o diverses persones, que es responsabilitzaran de desconnectar, després de sonar els senyals d'alarma, les instal·lacions generals de l'edifici per l'ordre següent:
 1. Gas.
 2. Electricitat.
 3. Subministrament de gasoil.
 4. Aigua, només en cas que el subministrament als hidrants siga independent de la xarxa general.
10. Es designarà una persona encarregada de l'evacuació de les persones amb discapacitat o amb dificultats motòriques, si n'hi haguera.
11. Amb antelació al dia del simulacre, la Direcció del Centre informará els pares dels alumnes sobre l'exercici que es pretén realitzar, a fi d'evitar alarmes o efectes de pànic, però sense precisar el dia ni l'hora en què aquest tindrà lloc.
12. De la mateixa manera, i amb diversos dies d'antelació a la realització del simulacre, s'informará els alumnes dels detalls i objectius d'este exercici i se'ls explicaran les instruccions que hauran de seguir.
13. Com que ja s'ha dit, és molt important, per al bon resultat d'este exercici, mantenir en secret el moment exacte del esdeveniment, que serà determinat pel director del Centre, i no es comunicarà en cap cas, a les persones relacionades amb el Centre (Professors, alumnes, pares, personal auxiliar), a fi que el factor sorpresa simule una emergència real.
14. Al començament de l'exercici s'emetrà un senyal d'alarma (timbre, sirena, campana o viva veu), d'acord amb l'equipament disponible en el Centre, que abast totes les zones

- de l'edifici. Quan el sistema d'alarma existent no siga prou potent i clarament diferenciat d'altres senyals acústics, com les del recreació o altres activitats escolars, haurà de procurar-se una solució alternativa que complisca els requisits mencionats.
15. Per a l'evacuació ordenada per plantes se seguiran els criteris següents:
 - ✓ Al senyal de començament del simulacre, desallotjaran l'edifici en primer lloc els ocupants de la planta baixa.
 - ✓ Simultàniament, els de les plantes superiors es mobilitzaran ordenadament cap a les escales més pròximes, però sense descendir a les plantes inferiors fins que els ocupants d'estes hagen desallotjat la seua planta respectiva.
 - ✓ El desallotjament en cada planta es realitzarà per grups i eixiran en primer lloc, les aules més pròximes a les escales, en seqüència ordenada i sense mesclar-se els grups.
 16. La distribució dels fluxos d'evacuació en les eixides de la planta baixa s'ordenarà en funció de l'amplaria i la situació de les mateixes.
 17. No s'utilitzaran en este simulacre altres eixides que no siguen les normals de l'edifici. No es consideren com a eixides les finestres, les portes a terrasses, els patis interiors etc. En cas d'existir escales d'emergència, estes s'utilitzaran a fi de comprovar la seua accessibilitat i bon funcionament.
 18. No s'utilitzaran tampoc els ascensors o els muntacàrregues, si n'hi haguera, per a l'evacuació de persones ni s'obriran finestres o portes que, en cas hipotètic, de foc afavoririen els corrents d'aire i propagarien les flames.
 19. Tenint en compte la tendència instintiva dels alumnes a dirigir-se cap a les eixides i escales que habitualment utilitzen i que poden no ser les convenients en un cas concret, és aconsellable en la planificació d'este simulacre preveure esta circumstància, ja que serà, el Professor de cada aula, l'únic responsable de conduir els alumnes en la direcció d'eixida prèviament establida.
 20. Per part del personal del Centre es procurarà no incórrer en comportaments que puguen denotar precipitació o nerviosisme, en evitació que esta actitud poguera transmetre's als alumnes, amb les conseqüències negatives que això comportaria.
 21. Una vegada desallotjat l'edifici, els alumnes es concentraran en diferents llocs exteriors al mateix, prèviament designats com a punts de trobada, sempre davall el control del Professor responsable, que comprovarà la presència de tots els alumnes del seu grup.
 22. Finalitzat l'exercici d'evacuació, l'equip coordinador inspeccionarà tot el Centre, a fi de detectar les possibles anomalies o desperfectes que hagen pogut ocasionar-se.
 23. Es considera aconsellable, després d'acabar el simulacre, celebrar una reunió de tots els Professors per a comentar i avaluar l'exercici; serrà redactat pel director del Centre l'informe oportú.
 24. És essencial per al bon resultat d'este simulacre, la completa coordinació i col·laboració de tots els Professors, tant en la seua planificació com en la seua realització. El Professor es responsabilitzarà al màxim del comportament dels alumnes a càrrec seu, per evitar accidents de persones i danys en l'edifici.
 25. Finalitzat l'exercici d'evacuació, s'avisarà amb un altre senyal sonor, que serà el mateix de l'inici de la contingència. A continuació, els alumnes tornaran a l'aula amb el professor, amb el qual estaven, per arreplegar les seues pertinences

PRIMERS AUXILIS I ACTIVACIÓ DEL SISTEMA D'EMERGÈNCIA

S'entén per primers auxilis el conjunt d'actuacions i tècniques que permeten l'atenció immediata d'un accidentat, fins que arriba l'assistència mèdica professional, per tal que les lesions que ha patit no empitjoren.

Existixen 10 consells que s'han de tindre en compte, sempre, com a actitud a mantindre davant dels accidents:

1. **Conservar la calma.** No perdre els nervis és bàsic per poder actuar de forma correcta, i evitar errors irremediabls.

2. **Evitar aglomeracions.** Cal evitar que l'accident es transforme en un espectacle.
3. **Saber imposar-se.** És necessari fer-se càrrec de la situació i dirigir-ne l'organització de la situació fins que arribe l'equip mèdic
4. **No moure al ferit.** Com a norma bàsica no s'ha de moure a ningú que haja patit un accident, fins a estar segur que pot realitzar moviments sense riscos d'empitjorar les lesions ja existents.
5. **Examinar el ferit.** S'ha d'efectuar una avaluació primària, que consistirà a determinar aquelles situacions en què existisca la possibilitat de la pèrdua de la vida de forma immediata. Posteriorment, es procedirà a realitzar l'avaluació secundària o (la qual cosa és el mateix) controlar aquelles lesions que poden esperar l'arribada dels servicis professionals.
6. **Tranquil·litzar el ferit.** Els accidentats solen estar espantats, desconeixen les lesions que pateixen i necessiten algú en qui confiar en eixos moments d'angoixa.
7. **Mantener el ferit calent.** Quan l'organisme humà rep una agressió, s'activen els mecanismes d'autodefensa implicats, moltes vegades, la pèrdua de calor corporal. Esta situació s'accentua quan hi ha pèrdua de sang, ja que una de les funcions d'esta és la de mantindre la temperatura interna del cos.
8. **Avisar el personal sanitari.** Este consell o recomanacion es traduïx com a necessitat de demanar ajuda amb rapidesa, a fi d'establir un tractament mèdic el més precoçment possible.
9. **Trasllat adequat.** És important acabar amb la pràctica habitual de l'evacuació amb cotxe particular, ja que si la lesió és greu, no es pot traslladar i s'ha d'atendre "in situ", i si la lesió és lleu, vol dir que pot esperar l'arribada de l'ambulància.
10. **No medicar.** Açò és facultat exclusiva del personal mèdic.

ACTUACIÓ DEL SISTEMA D'EMERGÈNCIA

La ràpida intervenció davant d'un accident pot salvar la vida d'una persona o evitar l'empitjorament de les possibles lesions que puga patir.

Davant de qualsevol accident, cal **ACTIVAR EL SISTEMA D'EMERGÈNCIA**.

Este procediment està format per les inicials de tres actuacions per a començar a atendre l'accidentat:

PROTEGIR ---> AVISAR ---> SOCÓRRER

PROTEGIR

Abans d'actuar cal assegurar-se que, tant l'accidentat com nosaltres estem fora de tot perill. Per exemple, davant d'un ambient tòxic, no s'ha d'atendre a l'intoxicat sense abans protegir se les vies respiratòries (ús de màscares amb filtres adequats), perquè en cas contrari ens afectaria a tots.

AVISAR

Sempre que siga possible cal avisar els servicis sanitaris.

SOCÓRRER

Una vegada s'haja protegit i avisat, es procedirà a actuar sobre l'accidentat, reconeixent els seus signes vitals, sempre per este ordre:

1. Consciència.

La consciència és sempre el primer signe vital que s'ha d'explorar.

Per a saber si un accidentat està conscient se li preguntarà què li ha passat. Si contesta, descartarà l'existència de desocupació respiratòria. El problema sorgix quan el pacient no contesta. En eixe cas, hem d'agitar molt lleument l'accidentat per observar les seues reaccions (gemecs, obertura d'ulls, moviments de cap, etc...); si no hi ha cap tipus de reacció, significa que l'estat d'inconsciència està declarat, per la qual cosa immediatament i, en la mesura que es puga, sense tocar-lo (perquè pot ser un pacient traumàtic i poden existir lesions òssies que agreugen el seu estat) hem de comprovar la seua respiració.

2. Respiració

Tenint l'accidentat inconscient, hi ha dos possibilitats: que respire o que no respire.

Per comprovar la presència de la respiració en un accidentat, hem d'utilitzar la vista, l'oïda i el tacte. Per a això acostarem la nostra pròpia galta a la boca-nas de l'accidentat i, mirant cap al pit podrem observar el moviment toràcic o abdominal, escoltar l'eixida de l'aire i notar en la galta la calor de l'aire exhalat.

En cas que l'accidentat respire, no cal continuar explorant els signes vitals ja que el cor funciona.

Si una vegada hem comprovat que respira, sabem que l'accidentat no és traumàtic, hem de col·locar-lo en una posició de seguretat per a previndre les possibles conseqüències d'un vòmit.

En cas que l'accidentat respire però el seu accident haja sigut traumàtic, no ha de moure's en cap concepte.

Si en acostar la galta a la boca de l'accidentat observem que no respira, sense perdre temps, col·loquem l'accidentat (siga traumàtic o no) en posició decúbit supí (estirat mirant cap amunt) i després d'explorar la seua boca comprovar l'existència de cossos estranys (xiclets, etc.), es procedirà posteriorment a obrir les vies aèries per mitjà d'una hiperextensió del coll i s'evitarà que la llengua obstruïska l'entrada d'aire.

A vegades amb esta simple maniobra l'accidentat torna a respirar. En cas contrari la desocupació respiratòria és evident, per la qual cosa s'ha de suplir la funció absent per mitjà de la respiració artificial, també anomenat boca-boca.

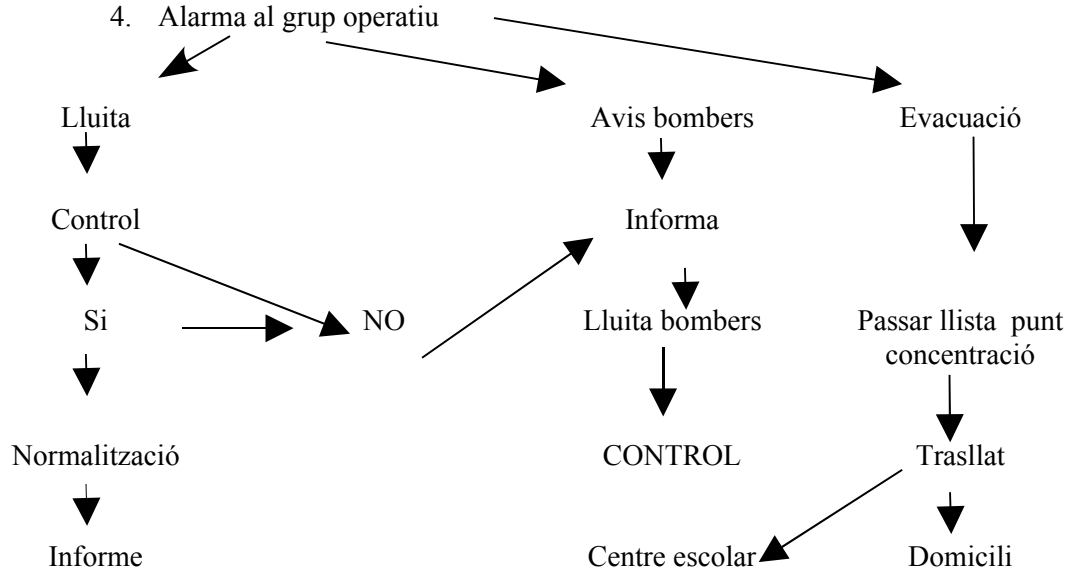
3. Pols

Si l'accidentat respira o torna a respirar, és important controlar el ritme cardíac per mitjà de la presa del pols. El pols es pren en el coll (artèria caròtida)

PROTOCOLS D'ACTUACIÓ

A. EMERGÈNCIA COL·LECTIVA PER INCENDI:

1. Detecció per qualsevol persona
2. Alerta al Professor
3. Comprova i valora
4. Alarma al grup operatiu

B. EMERGÈNCIA PER ACCIDENT ESCOLAR.

1. Detecció per qualsevol persona
2. Alerta al Professor
3. Avalua:
 - i. Accident lleu: cura
 - ii. Accident greu:
 1. Avis a pares
 2. Primers auxilis
 3. Trasllat a centre mèdic
 4. Tractament

PLANS D'EVACUACIÓ EN CAS DE SINISTRE

Com que una emergència pot presentar-se en qualsevol moment del dia, el Centre ha d'estar preparat, des de la primera hora, per actuar davant de qualsevol contingència. Per este motiu, és convenient realitzar tots el dies unes tasques de comprovació:

1. Els Conserges s'encarregaran d'obrir, a primera hora del matí, les portes de l'institut i comprovaran que totes les que seran utilitzades durant l'evacuació, estan en perfecte estat d'ús.
2. La persona encarregada de la cafeteria comprovarà i s'encarregarà de mantindre lliure les vies d'evacuació dins de la cafeteria.
3. El Conserge comprovarà a primera hora del matí el funcionament de l'alarma, polsant-la de la mateixa manera que quan s'activa en una emergència, la qual cosa servirà per a donar començament a les classes i perquè els alumnes reconeguen el so d'alarma.
4. El professor de guàrdia de la primera hora, farà un recorregut per les vies d'evacuació i comprovant la no existència d'obstacles en la mateixa, i en este cas informará del succés al Cap d'Emergències General en eixe moment.

Una vegada que es produïska una emergència, s'alertarà el cap de l'equip d'emergències que junt amb el professor de guàrdia acudirán al lloc dels fets i avaluarán la gravetat.

Una vegada que el Cap de l'Equip d'Emergència General tipifica l'emergència com a Emergència General i calga evacuar el Centre, han de realitzar-se una sèrie de maniobres que han d'estar clares per a tot el personal (docent, no docent i alumnes) i que es resumixen en els passos següents:

1. El Conserge farà sonar el timbre amb tres pulsacions llargues. Passats 15 segons tornarà a realitzar la mateixa operació.
2. El cap de l'Equip d'Emergència avisarà els equips externs de protecció (bombers i ambulàncies).
3. Els conserges obriran les portes d'eixida d'emergències i fixaran la seua posició per evitar que es tanquen durant l'evacuació.
4. Es procedirà a tallar el corrent elèctric de tots els edificis.
5. S'iniciarà l'evacuació de tot el personal que es troba a l'interior de l'edifici amb l'ordre següent:
 - ✓ Els alumnes, sense arreplegar cap objecte personal, formaran ràpidament una fila al costat de la porta de l'aula.
 - ✓ Els alumnes, precedits per dos alumnes que pertanyen a l'equip d'evacuació d'aula començaran a eixir-ne ordenadament de l'aula, quan així ho indique el Cap de l'equip d'evacuació d'aula, mentre que els altres dos membres de l'equip d'evacuació de l'aula, tancaran les finestres i se sumaran al final de la fila de la seua classe. El Cap de l'equip d'evacuació de l'aula (professor de la classe en

- eixe moment) serà l'últim a abandonar l'aula amb el seu part de faltes a la mà, i en tancanrà la porta per evitar corrents que faciliten la propagació de l'incendi.
- ✓ Els alumnes de la planta baixa aniran en fila seguint l'equip d'evacuació d'aula i eixiran per la porta assignada. L'evacuació de la planta es realitzarà per les aules més pròximes a les escales, fins a les del final del corredor.
 - ✓ Els alumnes de les plantes superiors baixaran per l'escala, deixaran un corredor central prou ample per al pas dels responsables o equips d'extinció i salvació que pogueren acudir i eixiran per la porta assignada. Els alumnes de les plantes superiors no començaran a circular per la planta inferior fins que no quede ni un sol alumne de l'esmentada planta.
 - ✓ Els Coordinadors de planta (professors de guàrdia) seran els que coordinaran l'eixida de cada un dels grups a la planta. També comprovaran que no queden alumnes ni als serveis ni en cap dependència, així com verificaran qualsevol incidència que li haja ressenyat qualsevol Cap d'equip d'evacuació d'aula.
 - ✓ Una vegada en la planta baixa cada grup eixirà a la zona de seguretat on se situaran en fila, procedint-se per part del Cap d'evacuació d'aula al recompte dels alumnes de la classe.
 - ✓ Després de realitzat el recompte informará el Cap de l'equip d'emergències de les novetats existents.
 - ✓ Si, en el moment de l'evacuació un alumne es troba fora de l'aula, s'unirà al grup més pròxim, i avisará el Cap de l'equip d'evacuació del que passa. Una vegada en la zona de seguretat s'unirà al seu grup.
 - ✓ En tot moment cada grup atindrà les indicacions dels membres de l'equip d'evacuació de l'aula. El grup romandrà unit. L'evacuació es realitzarà en silenci, sense pressa però sense pausa. No s'intentarà avançar a cap company, ni es parará durant l'evacuació. També queda prohibit parar-se en les portes d'evacuació.

PRÀCTIQUES D'EVACUACIÓ EN CAS DE SINISTRE (SIMULACRE)

És convenient perquè tant el professorat com el personal no docent i principalment els alumnes estiguen preparats per a una situació d'emergència, la realització de pràctiques d'evacuació (simulacres). Els principals objectius de dites pràctiques són:

- ✓ Ensenyar als alumnes a conduir-se adequadament en situacions d'emergència.
- ✓ Conèixer les condicions dels edificis en què s'allotgen els Centres per aconseguir l'evacuació d'una forma ordenada i sense risc per als seus ocupants, ni deteriorament dels edificis ni del mobiliari escolar, ja que cal realitzar tot això en el menor temps possible.
- ✓ Mentalitzar els alumnes, els seus pares i els professors de la importància dels problemes relacionats amb la seguretat i emergència en els Centres escolars.

Les principals consideracions generals en un simulacre d'evacuació són:

- ✓ El esdeveniment permetrà familiaritzar el col·lectiu escolar amb una actuació real i que no el sorprenga totalment o l'agarre desprevingut.
- ✓ El simulacre possibilitarà poder usar adequadament tots els mitjans disponibles per a minorar la magnitud d'un imprevisit desastrós, amb independència de la quantitat de mitjans .
- ✓ La maniobra pretindrà detectar les principals insuficiències en l'edifici, igual que, definir les mesures correctores oportunes a efectes d'evacuació i actuació en cas d'emergència.
- ✓ La realització de simulacres no pretén aconseguir resultats immediats, sinó l'entrenament i la correcció d'hàbits per part dels ocupants del Centre, i la seua acomodació a les característiques físiques i ambientals de cada edifici.

Les principals característiques d'un simulacre d'evacuació són les següents:

- ✓ El temps màxim per a l'evacuació de l'edifici haurà de ser de 10 minuts.
- ✓ El temps màxim per a l'evacuació de cada planta haurà de ser de 3 minuts.
- ✓ La duració màxima d'un simulacre d'evacuació haurà de ser de 30 minuts, és a dir, la interrupció de les activitats escolars no hauria de ser superior a eixe temps.
- ✓ El simulacre haurà de realitzar-se en la situació de màxima ocupació del Centre, en la seua activitat escolar. Amb el mobiliari en la seua disposició habitual. Sense avís previ per als alumnes. Els professors només rebran les instruccions oportunes a efectes de planificació del simulacre, però sense saber el dia i l'hora del mateix. El dia i l'hora la fixarà el director del Centre, segons el seu propi criteri i responsabilitat.
- ✓ El simulacre es realitzarà sense ajuda exterior (bombers, Policia Local, Sanitaris, etc.) ja que en motius reals s'inicia sense este auxili.
- ✓ Davant de la possibilitat d'una evacuació, la Direcció del Centre informarà els pares d'alumnes sobre l'exercici que es pretén realitzar, a fi d'evitar alarmes o efectes de pànic, però sense precisar el dia, ni l'hora de la realització de l'activitat. I si és el cas la Direcció del Centre comunicarà per escrit als pares sobre la realització de tal simulacre, per si existira cap objecció per impedir-hi la participació dels seus fills en tal simulacre, i indirectament, obtindre el seu consentiment.

RESUM NORMES D'ACTUACIÓ EN CAS D'EMERGÈNCIA

- S'ix caminant, formant una o dos files, segons els criteris adoptats.
- L'ordre d'eixida dels cursos es realitzarà atenent als criteris següents:
 1. Per cada corredor circularan dos cursos al mateix temps, cada un pegat a la seua paret.
 2. L'orde d'eixida dels cursos, serà del més pròxim a les escales al més llunyà. No eixirà un curs nou fins que acabe de d'eixir l'últim alumne del curs anterior.
- Hi haurà una zona de seguretat, que en el nostre Pla serà ubicada en les pistes esportives.
- En estes zones s'ordenen les classes en fila amb el seu corresponent professor/a al front.
- El lloc de coordinació estarà situat en les pistes esportives davant de la zona de seguretat. Este punt serà el punt de reunió dels grups operatius.
- Caldrà anomenar una persona encarregada d'ajudar a les persones amb discapacitat que podrien ser els companys més forts del propi curs, els quals cal que indiquen el seu nom i cognom.